

Viite

Epävirallinen koheesioministerikokous 5.6.2026

Neuvoston puheenjohtajavaltio Kypros on kutsunut koheesiopolitiikasta vastaavat ministerit epäviralliseen kokoukseen Nikosiaan.

Suomea kokouksessa edustaa elinkeinoministeri Sakari Puisto.

Puheenjohtajavaltion kutsun mukaan epävirallisen ministerikokouksen keskustelu rakentuu kahden pääteeman ympärille. Ministerit pohtivat ensinnäkin koheesiopolitiikan merkitystä tarvittavien kannustimien, kasvunäkymien ja työllisyysmahdollisuuksien luomisessa, jotta Euroopan kansalaiset voivat jäädä, vaurastua ja rakentaa tulevaisuutta kotiseudullaan. Toiseksi ministerit vaihtavat näkemyksiä saaristoalueiden erityishaasteista EU:n tulevan saaristostrategian valossa.

Suomi pitää keskeisenä, että rahoituskehyksessä huomioidaan Suomen itäisten ulkoraja-alueiden erityistilanne johtuen muuttuneesta turvallisuusympäristöstä ja sen välillisesti aiheuttamista sosioekonomisista haasteista. EU:n itäisten raja-alueiden elinvoimalla on suora yhteys EU:n turvallisuuteen. Suomi näkee biotalouden EU:n itäisten raja-alueiden luontaisena vahvuusalueena, jonka menestysedellytyksiä tukevilla EU-toimilla olisi merkitystä unionin turvallisuudelle. Suomi katsoo, että Suomen liittymissopimukseen perustuva, vakavista ja pysyvistä haitoista kärsivien pohjoisten harvaan asuttujen alueiden NSPA-erityisrahoitus tulisi turvata myös jatkossa. Oikeusvaltioperiaatteen kunnioittamisen on oltava ennakoedellytys kaiken EU-rahoituksen saamiselle.

Epävirallisessa ministerikokouksessa ei tehdä päätöksiä.

EU-rahoitusta ei tässä yhteydessä käsitellä.

Asialista:

Näkemyksenvaihto

s.3

Työ- ja elinkeinoministeriö

Perusmuistio

EU/105/2026-TEM-13

Rantahalvari Pasi

21.5.2026

Epävirallinen koheesipolitiikan ministerikokous

Kokous

Epävirallinen koheesipolitiikan ministerikokous 5.6.2026, Lefkosia (Nikosia), Kypros

Eduskuntatunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

EU-puheenjohtajamaa Kypros on kutsunut koheesipolitiikasta vastaavat ministerit epäviralliseen ministerikokoukseen Nikosiaan 4.-5.6.2026. Epävirallisessa koheesioministerikokouksessa on tarkoitus käydä näkemystenvaihto koheesipolitiikan merkityksestä tarvittavien kannustimien, kasvunäkymien ja työllisyysmahdollisuuksien luomisessa sekä saaristoalueiden erityishaasteista EU:n tulevan saaristostrategian valossa.

Kokouksessa Suomea edustaa ministeri Puisto.

Epävirallisessa ministerikokouksessa ei tehdä päätöksiä.

EU-rahoitusta ei tässä yhteydessä käsitellä.

Puheenjohtajavaltion tausta-asiakirjoja ei ole muistiota kirjoitettaessa jaettu.

Suomen kanta

Tulevan MFF-kokonaisuuden yhteydessä on otettu kantaa mm. E 73/2025 vp:

Suomi pitää keskeisenä, että rahoituskehyksessä huomioidaan Suomen itäisten ulkoraja-alueiden erityistilanne johtuen muuttuneesta turvallisuusympäristöstä ja sen välillisesti aiheuttamista sosioekonomisista haasteista.

Erityistä huomiota tulisi kiinnittää Suomen ainutlaatuihin asemaan itäisenä ulkorajavaltiona ja samalla EU-budjetin nettomaksajana.

Komission ehdottama kokonaistaso on liian korkea.

Suomelle on keskeistä varmistaa, että komission ehdotuksessaan Suomelle esittämä rahoitusosuus sisäasioiden rahastoihin turvataan ja että sen toimeenpano olisi joustavaa ja raja-alueiden elinvoimaa tukevaa.

Suomi katsoo, että Suomen liittymissopimukseen perustuva, vakavista ja pysyvästä haitoista kärsivien pohjoisten harvaan asuttujen alueiden NSPA-erityisrahoitus tulisi turvata myös jatkossa.

Suomi pitää myös oikeasuuntaisina esityksiä investointien lisäämiseksi etenkin osajien liikkuvuuteen (Erasmus+), mutta myös koulutukseen, luoviin aloihin, demokratiaan ja eurooppalaisiin arvoihin ja tunnistaa näiden merkityksen kilpailukyvyllä ja kokonaisturvallisuudelle.

Kokonaisturvallisuuden näkökulmasta Suomelle on keskeistä korostaa kaksikäyttö- ja puolustusulottuvuutta sekä alueiden elinvoimaa osana tulevan koheesipolitiikan toimia.

Suomi pitää perusteltuna rahoituksen lisäämistä puhtaaseen siirtymään EU:n kilpailukyvyn ja omavaraisuuden vahvistamiseksi.

Ennallistamistoimiin liittyen Suomi korostaa mahdollisuutta hyödyntää laaja-alaisesti eri välineitä ennallistamistoimien rahoitukseen.

Komission esittämä koheesiorahoituksen määrän vähentäminen olisi Suomen ennakkovaikuttamistavoitteiden mukaista, sillä alueellisen koheesioedessä tarve EU:n yhteiselle koheesiorahoitukselle vähenee.

Lisäksi Suomi on ottanut kantaa muissa kirjelmissä muun muassa seuraavasti:

Oikeusvaltioperiaatteen kunnioittamisen on oltava ennakoedellytys kaiken EU-rahoituksen saamiselle. U 53/2025 vp

EU:n itäisten raja-alueiden elinvoimalla on suora yhteys EU:n turvallisuuteen. Suomi näkee biotalouden EU:n itäisten raja-alueiden luontaisena vahvuusalueena, jonka menestysedellytyksiä tukevilla EU-toimilla olisi merkitystä unionin turvallisuudelle. E 14/2026 vp

Suomi pitää myönteisenä, että komissio kiinnittää huomiota itäisiin raja-alueisiin ja on koonnut yhteen olemassa olevia toimia eri politiikka-alueilla. Suomi kuitenkin kiinnittää huomiota siihen, että jäsenvaltioiden tarpeet ja unionin toimet niihin vastaamisen vaihtoehtojen mahdollisuuksista eroavat jäsenvaltiokohtaisesti. Suomi painottaa, että rahoituskysymyksiin muodostetaan kannat osana MFF-kokonaisuutta. E 20/2026 vp

Suomi pitää myönteisenä EastInvest-alustan tavoitetta investointirahoituksen saatavuuden lisäämiseksi. E 20/2026 vp

Pääasiallinen sisältö

Puheenjohtajamaan kutsun mukaan epävirallisen ministerikokouksen keskustelu rakentuu kahden pääteeman ympärille. Ministerit pohtivat ensinnäkin koheesiopolitiikan merkitystä tarvittavien kannustimien, kasvunäkymien ja työllisyysmahdollisuuksien luomisessa, jotta Euroopan kansalaiset voivat jäädä, vaurastua ja rakentaa tulevaisuutta lähtöpaikkakunnalleen. Toiseksi ministerit vaihtavat näkemyksiä saaristoalueiden erityishaasteista EU:n tulevan saaristostrategian valossa.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

-

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

EU4 alue- ja rakennepolitiikan jaosto 21.5.2026
EU-ministerivaliokunta 29.5.2026

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta 29.5.2026, kirjallinen menettely

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

-

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

Puheenjohtajavaltion tausta-asiakirjoja ei ole muistiota kirjoitettaessa jaettu.

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Neuvotteleva virkamies Pasi Rantahalvari, TEM, puh. 0295047280
Neuvotteleva virkamies Petri Haapalainen, TEM, puh. 0295064922
Erityisasiantuntija Eliisa Hujala, TEM, puh. 0295064949
EU-erityisasiantuntija Sarita Friman, VNK, puh. 0295160144

VAHVA-tunnus

EU/105/2026